

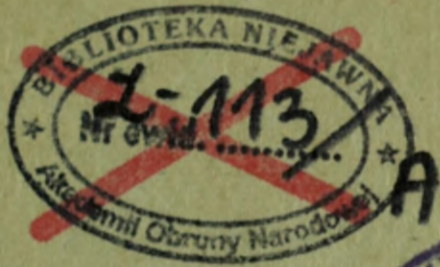
Grey Scale #13

DANES PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

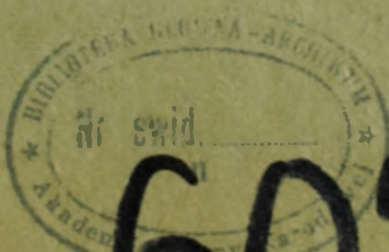
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

JAWNE
ZASTRZEZONE
POUFNE
Egz...3.....

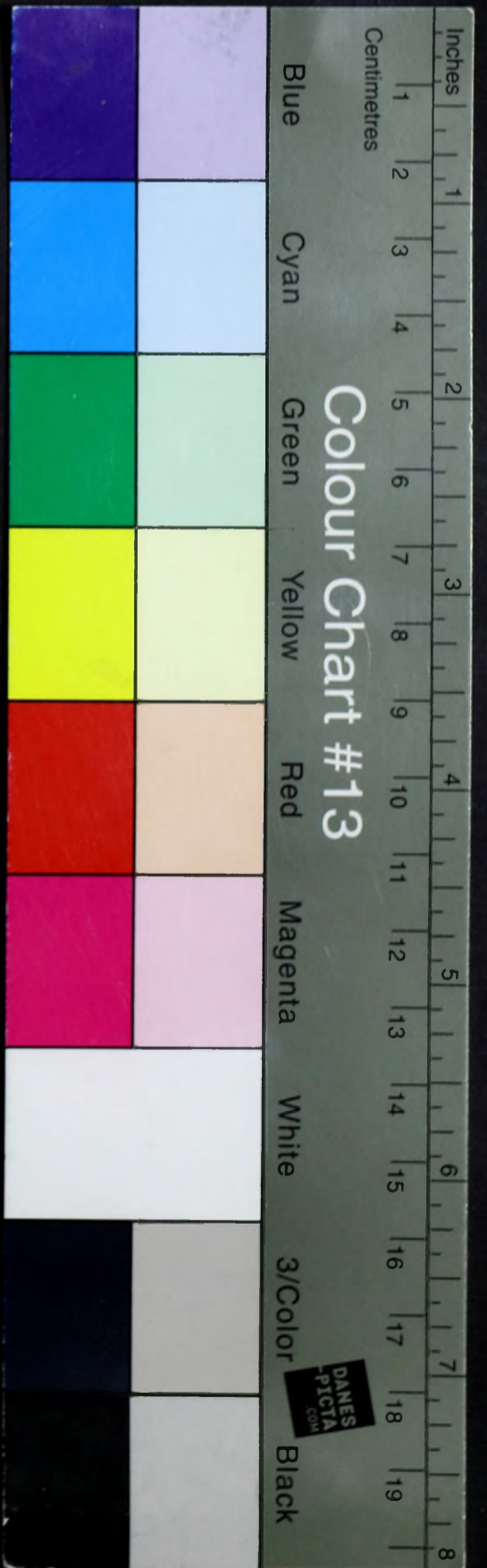
ZAŁOŻENIA I ZASADY STRATEGII OBRONNEJ RP

60736

WARSZAWA

1991

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ STRATEGICZNO-OBRONNY

JAWNE

*160306 Anna KOLEK
poolist. prof. N. v. ch. G. 8
20.01.2006*

~~AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
WYDZIAŁ STRATEGICZNO-OBRONNY
Pf 314
130-11-08
Wpłynęło
Zat. 44 Ark. 43~~

~~ZASTRZEŻONE~~

~~POUFNE~~

Egz. nr 3.

ZAŁOŻENIA I ZASADY STRATEGII OBRONNEJ RP

/projekt/

Michał

~~*Michał Kozłowski
na „WARSZAWIE”
28.01.2006
ppł. K. Kozłowski*~~

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. Treść i przeznaczenie pracy	4
2. Kwestie terminologiczne	4
I. CELE STRATEGII OBRONNEJ RP I ZASADY ICH URZECZYWIŚNIENIA	7
1. Trwałe elementy strategii obronnej Polski	7
2. Metazałożenia i metazasady strategii obronnej RP	8
3. Cele strategii obronnej w latach dziewięćdziesiątych	10
II. ZASADNICZE CZYNNIKI I WARUNKI GEOPOLITYCZNE, GEOEKONOMICZNE I GEOSTRATEGICZNE POLSKI W LATACH DZIEWIĘCZDZIESIĄTYCH	13
III. STOPIEŃ ZAGROŻENIA POLSKI W ASPEKCIE MILITARNYM	14
IV. OCENA ISTNIEJĄCEGO POTENCJAŁU OBRONNEGO RP	15
V. KONCEPCJA STRATEGICZNA OBRONY RP	17
1. Cele Polski w konfliktach zbrojnych	17
2. Warunki rozpoczęcia konfliktów zbrojnych	18
3. Zadania strategiczne RP w konfliktach zbrojnych	19
4. Ocena możliwości operacyjnych sił zbrojnych przeciwnika	21
4.1. Niemcy	21
4.2. Ukraina	22
4.3. ZWSR lub koalicja /Rosja, Ukraina, Białoruś/ ...	22
5. Ocena możliwości operacyjnych sił zbrojnych RP	23
6. Zarys zamiaru decyzji strategicznej	23
6.1. W wojnie z Niemcami	23
6.2. W wojnie z Ukrainą	24
6.3. W wojnie z ZWSR lub koalicją /Rosja, Ukraina, Białoruś/.....	24

VI. STRATEGICZNE POTRZEBY PRZYGOTOWANIA POLSKI	25
6.1. Ogólne wnioski z porównania skali zagrożeń i potencjału obronnego Polski	25
6.2. Zadania polityki gospodarczej	26
6.3. Zadania polityki zagranicznej	26
6.4. Zadania polityki obronnej	27
6.5. Zadania polityki wewnętrznej	27
6.6. Zadania polityki cywilnej	28
6.7. Zadania mobilizacji całego państwa	29
VII. WOJSKOWE POTRZEBY POLSKI	30
7.1. Model sił zbrojnych RP:i kierowanie nimi	30
7.2. Potencjał bojowy sił zbrojnych	33
7.3. Stopnie gotowości, mobilizacyjne i operacyjne rozwinięcie sił zbrojnych	35
7.4. Przygotowanie obszaru kraju do działań wojennych ..	36
7.5. Wychowanie i szkolenie sił zbrojnych	38
VIII. KIEROWANIE OBRONNOŚCIĄ PAŃSTWA	39

WSTĘP

1. Treść i przeznaczenie pracy

Niniejsza praca stanowi efekt wstępnych badań nad założeniami i zasadami strategii obronnej, prowadzonych zgodnie z rozkazem nr 7/MON z dnia 1 marca 1991 r. w sprawie doskonalenia strategii wojennej, sztuki operacyjnej i taktyki. Efektem tych badań jest prezentowana niżej koncepcja strategiczna obrony RP, oparta na systemowej analizie zasadniczych czynników i warunków geopolitycznych, geoekonomicznych i geostrategicznych Polski, uwzględniająca projekcję potencjału obronnego RP na lata dziewięćdziesiąte. Uzupełnieniem koncepcji strategicznej są założenia i zasady odnoszące się do strategicznych i wojskowych potrzeb Polski, określające niezbędne warunki ewentualnego urzeczywistnienia tej koncepcji.

Praca ta może być wykorzystana jako swoiste wprowadzenie do dyskusji dotyczącej formułowania strategii obronnej i wojskowej RP oraz planowania obrony narodowej.

2. Kwestie terminologiczne

W niniejszej pracy, aby uniknąć możliwych nieporozumień, przyjęto następujące rozumienie pojęć:

Strategia narodowa - koncepcja dotycząca sposobów osiągania przez państwo celów narodowych zgodnie z interesem narodowym.

Jako składowe strategii narodowej istnieją strategie każdej z podstawowych dziedzin działalności państwa: polityki zagranicznej, gospodarczej, społecznej /socjalnej/, obronnej itp.

Strategia obronna jest koncepcyjną warstwą działalności państwa w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego. Dotyczy bowiem wyboru spo-

sobów zapewnienia całości terytorialnej państwa, suwerenności i tożsamości narodowej. W szczególności strategia obronna jest koncepcją obrony narodowej - koncepcją tworzenia i wykorzystania potencjału obronnego państwa w czasie pokoju i na wypadek konfliktów zbrojnych. Strategia ta odpowiada pojęciu "strategia wojenna". Współcześnie pojęcie "strategia wojenna" nie powinno być jednak stosowane zamiennie z pojęciem "strategia obronna" poza jednym wyjątkiem, kiedy odnosi się do faktycznego udziału państwa w konflikcie zbrojnym.

Działalność państwa nie może być ukierunkowana jedynie na wojnę, ale przede wszystkim na jej zapobieganiu. W istocie strategia obronna jest koncepcją przygotowania państwa do ewentualnej wojny i prowadzenia jej, ale oprócz tego, jest też koncepcją zapobiegania wojnie, wykorzystując dla tego celu potencjał obronny państwa w sposób niezbrojny.

Strategia wojskowa jest koncepcyjną warstwą działalności obronnej państwa w zakresie użycia sił zbrojnych.

Założenia strategii obronnej - to tezy stanowiące ogólny zarys, projekt programu, według którego ma być realizowany plan obrony narodowej. Ten ostatni, to nic innego jak decyzja na temat przyszłych działań obronnych państwa.

Zasady strategii obronnej - to uznane przez ośrodek decyzji państwa normy jego postępowania w zakresie tworzenia i wykorzystania potencjału obronnego.

Znajdują one swoje odzwierciedlenie jako zasady polityki obronnej, w szczególności zaś - polityki wojskowej. Dotyczą one bowiem przedsięwzięć o charakterze zewnętrznym i wewnętrznym, wspieranych działalnością militarną, związanych z zapobieganiem agresywnym zamiarom skierowanym przeciwko państwu.

Celem tych przedsięwzięć jest zachowanie zdolności państwa, w tym sił zbrojnych, do przeciwstawienia się każdej agresji zbrojnej.

Geopolityka - to wpływ geograficznej lokalizacji państwa wśród innych podmiotów systemu międzynarodowego na jego możliwości i szanse polityczne.

Geoekonomika - to wpływ geograficznej lokalizacji państwa wśród innych podmiotów systemu międzynarodowego na jego możliwości i szanse rozwoju gospodarczego. W ramach geopolityki poszukuje się polityczno-gospodarczych prawidłowości funkcjonowania państwa.

Geostrategia - to wpływ geograficznej lokalizacji państwa wśród innych podmiotów systemu międzynarodowego na jego możliwości i szanse obronne. Zajmuje się ona transformacją aspektów geopolitycznych i geoekonomicznych oraz strategii obronnych innych państw na bezpieczeństwo narodowe danego państwa.

Wojna - stan społeczeństwa, w którym ostry konflikt społeczny /zewnętrzny lub wewnętrzny/ rozwiązywany jest przy użyciu przemocy zbrojnej. W konflikcie tym dane społeczeństwo angażuje wszystkie siły politycznych, ekonomicznych, militarnych i innych, jakie ma do swojej dyspozycji.

Każda wojna jest konfliktem zbrojnym, ale nie każdy konflikt zbrojny jest wojną, gdyż nie w każdym z nich społeczeństwa /państwa/ angażują wszystkie potencjały, jakie posiadają.

Obok wojny, konflikt zbrojny może przybrać formę: przygranicznego konfliktu zbrojnego, incydentu zbrojnego, interwencji zbrojnej itp.

I. CELE STRATEGII OBRONNEJ RP I ZASADY ICH URZECZYWIŚNIANIA

1. Trwałe elementy strategii obronnej Polski

Mamy przekonanie, że na ziemiach Rzeczypospolitej istniał od tysiąca lat układ stosunków, który możemy nazywać terenem historycznym Polaków.

Niepodległość Polski zależała zawsze od ukształtowania się dwóch, wzajemnie powiązanych ze sobą czynników strategicznych: wewnętrznego i zewnętrznego, warunkowanych pomostowym położeniem kraju między dwoma żywiołami - niemieckim i rosyjskim. Polacy przeważnie lepiej sobie radzili z wybiciem się na niepodległość niż z jej utrzymaniem. Polska traciła niepodległość w okresach, gdy upadek gospodarczy i brak stabilności politycznej nakładał się na jednoczesny i dynamiczny rozwój państw sąsiednich. Jednakże postawa narodu polskiego, jego wola nie godzenia się z katastrofą niewoli, a zwłaszcza tzw. "polska tradycja powstańcza", przyczyniały się do zachowania tożsamości narodowej, wykorzystania sytuacji międzynarodowej w interesie niepodległościowym i odzyskiwania niepodległości.

Wysokie walory polityczno-moralne społeczeństwa polskiego owocowały powszechnym zaangażowaniem w walkę zbrojną z każdym okupantem. Zdobyto przy tym doświadczenie historyczne, że istnieje przewaga nowocześnie uzbrojonej, wyszkolonej i wyekwipowanej armii nad powszechnym uzbrojeniem ludu.

Naród polski przekonał się na własnym doświadczeniu historycznym, ile warte są gabinetowe układy, jaka cenę trzeba płacić za niedocenianie w okresach pokoju potrzeby istnienia odpowiedniej siły obronnej. Do niepodległości wprost nie prowadziło tworzenie polskich formacji zbrojnych u boku innych narodów. Były one wyko-

rzystywane w interesie tych narodów, nie zawsze zgodnie z interesami Polski.

Główny napór na Polskę był zawsze od strony Niemiec; miały one bowiem interesy nad Bałtykiem i na wschodzie od Odry. Niemcy wypierali Polaków na wschód, a zwłaszcza na południowy wschód - w stronę słabiej zorganizowanych narodów.

Powstanie i istnienie silnego państwa - Rosji carskiej, a następnie ZSRR - zorientowanego również na zachód, stało się w obliczu permanentnego naporu niemieckiego na Polskę szczególnie niebezpieczne. W rezultacie zabrakło dla niej miejsca na mapie Europy, co przypieczętował Pakt Ribbentrop - Mołotow.

Układy jałtańskie podzieliły Europę po raz kolejny. W strefie wpływów radzieckich odrodziło się państwo polskie. Jednakże "Jesień Narodów Środkowowschodniej Europy" w 1989 r. dokonała kolejnych zmian w geopolityce, geoekonomii i geostrategii państw europejskich. Polska odzyskuje suwerenność, ale pozostają otwarte problemy jej bytu narodowego w nowych warunkach.

2. Metazałożenia i metazasady strategii obronnej RP

Żywotne interesy Polski: bezpieczeństwo narodowe, dobrobyt i rozwój gospodarczy, wolność i porządek konstytucyjny - mogą być w pełni zagwarantowane tylko w warunkach oparcia stosunków międzynarodowych w Europie na zasadach współpracy i współzawodnictwa. Stosunki konfliktowe powinny być rozwiązywane drogą negocjacji zainteresowanych stron.

Nieuchronna perspektywa rozwoju Europy i świata są procesy integracyjne we wszystkich dziedzinach funkcjonowania państw, w szczególności - wspólne bezpieczeństwo w ramach zbiorowego systemu, obejmującego wszystkie państwa europejskie. Są to procesy złożone i długotrwałe; w każdej fazie rozwoju mogą być one zakłó-

cone przez konflikty społeczne o różnym podłożu, destabilizujące sytuację strategiczną w całej Europie lub jej części.

Dopóki nie powstanie skuteczny system zbiorowego bezpieczeństwa i współpracy w Europie zagrożenie militarne Polski istnieje realnie. Zmieniają się jednak jego geopolityczne, geoekonomiczne i geostrategiczne uwarunkowania. W tym kontekście stabilność granic Polski, jej suwerenność i niepodległość związane są z respektowaniem istniejącego status quo w Europie. Postępujący rozpad państw o charakterze federacyjnym nie może wiązać się z jakimkolwiek naruszeniem granic państw już istniejących i niepodlegających rozpadowi.

Istnieją i są aktywne różnorodne siły zewnętrzne zagrażające bezpieczeństwu Polski. Sprzyja im słabość polityczna i gospodarcza kraju. Neutralizowanie potencjalnego przeciwnika we wszystkich wymiarach zagrożeń: ekonomicznego, militarne i innych - wymaga radykalnego zwiększenia mocy obronnej państwa i utrzymywania jej w odpowiednim stosunku do dynamicznej skali zagrożenia, jednak nie na zasadzie symetrii, ale niezbędnej wystarczalności do obrony.

Podstawowym zadaniem systemu obronnego Polski jest bezpośrednio zapewnienie bezpieczeństwa narodowego.

Polityka obronna RP w pełni respektuje postanowienia KBWE i zakłada współdziałanie Polski w budowaniu nowego ładu ogólnoeuropejskiego, którego celem jest jedność europejska.

Podstawę systemu obronnego Polski tworzą siły zbrojne, składające się z wojsk operacyjnych i sił obrony regionalnej. Mogą być one użyte na obszarze własnego kraju, a w wypadku zagrożeń interesów narodowych poza tym obszarem - wyłącznie w ramach sił międzynarodowych zgodnie z ustaleniami ONZ lub instytucji powołanej postanowieniami procesu KBWE albo po agresji zbrojnej na Polskę na

obszarze agresora, jeśli wynika to z potrzeb odparcia zbrojnej agresji.

Siły zbrojne mogą być użyte również w razie próby naruszenia porządku konstytucyjnego RP - w sytuacji wymagającej podjęcia nadzwyczajnych środków, a także mogą współuczestniczyć w ochronie ludzi i środowiska naturalnego przed rozległymi zagrożeniami powstałymi w wyniku działania sił przyrody lub awarii obiektów technicznych szczególnie przed skażeniami promieniotwórczymi, skażeniami środków przemysłowych oraz katastroficznymi pożarami i zatopieniami.

3. Cele strategii obronnej RP w latach dziewięćdziesiątych

Nasze cele można ująć w trzech punktach:

- a/ Przetrwanie Polski jako suwerennego, rozwijającego się społeczeństwa w obecnych granicach, o znaczącym udziale w partnerskich stosunkach w układzie międzynarodowym

Pragniemy sami lub kiedy to będzie możliwe wspólnie ze swoimi sojusznikami:

- odstręczać każdą agresję, która mogłaby zagrozić bezpieczeństwu Polski /sojuszników/, a gdyby to odstręczenie zawiodło - odprzeć atak zbrojny lub zakończyć na warunkach korzystnych dla Polski i jej interesów;

- skutecznie przeciwdziałać innym zagrożeniom bezpieczeństwa Polski i jej obywateli, w tym również zagrożeniu terroryzmem międzynarodowym oraz incydentom granicznym na tle sporów narodowościowych i uchodźstwa, unikając przy tym konfliktów zbrojnych;

- umacniać stabilność strategiczną państwa poprzez dążenie do systemowego powiązania traktatów o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej

współpracy, z modernizacją środków obrony narodowej, zwłaszcza sił zbrojnych, rozwijanie technologii do realizacji zadań obronnych i sprawnego funkcjonowania państwa w sytuacjach kryzysowych;

- nie dopuścić do powstania przepaści w zastosowaniu wojskowych technologii w systemach uzbrojenia Polski i sąsiadów;
wspierać procesy rozbrojeniowe i likwidację broni masowego rażenia.

b/ Stworzenie nowego typu gospodarki i zapewnienie jej rozwoju jako materialnej bazy funkcjonowania państwa

Bezpieczeństwo narodowe jest niepodzielnie związane z siłą ekonomiczną państwa, w szczególności zaś potencjałem ekonomiczno-obronnym. Dlatego też dążymy do:

- przekształceń gospodarczych w kierunku nowej, silnej, prosperującej i konkurencyjnej /w wybranych dziedzinach/ gospodarki narodowej, opartej na zasadach rynkowych;

- rozwoju gospodarki obronnej jako podstawowej bazy materialnej potencjału ekonomiczno-obronnego i militarnego, uniezależniającej nas systemowo od sąsiadów;

- udziału w międzynarodowym, zwłaszcza europejskim systemie ekonomicznym, w którym obowiązywać będą uzgodnione zasady rozwiązywania sporów ekonomicznych.

c/ Działanie na rzecz zachowania równowagi w systemie państw europejskich

Dlatego dążymy do:

- promowania poszanowania prawa i rozwiązań dyplomatycznych w konfliktach międzypaństwowych i wewnętrznych, zwłaszcza konfliktach zbrojnych;

- utrzymywania na zasadzie niezbędnej wystarczalności do obrony sił zbrojnych, aby odstręczać państwa, które mogłyby dążyć do dominacji regionalnej;

- popierania dążeń demokratycznych społeczeństw i państw;

- ochrony instytucji i obywateli Polski /także Polaków za granicą/ przed zagrożeniem i agresją, zniewoleniem, terroryzmem, działaniami wywrotowymi;

- rozszerzenia kontaktów z Sojuszem Północnoatlantyckim, Unią Zachodnioeuropejską i innymi organizacjami europejskimi;

- ochrony środowiska poprzez dwustronne i wielostronne działania międzynarodowe i wewnętrzne.

II. ZASADNICZE CZYNNIKI I WARUNKI GEOPOLITYCZNE, GEOEKONOMICZNE I GEOSTRATEGICZNE POLSKI W LATACH DZIEWIEĆDZIESIĄTYCH

Zagrożenia i sposobności:

- Polska w latach dziewięćdziesiątych znajdować się będzie w w strefie buforowej między dwoma biegunami podlegającymi różnorodnym transformacjom: Niemcy - jako wciąż rosnąca potęga ekonomiczna w fazie postindustrialnej a zatem i polityczna oraz państwa na "Ścianie Wschodniej", znajdujące się w fazie industrialnej, ale będące w sytuacji kryzysowej;

- ekspansja ekonomiczna Zachodu w kierunku wschodnim realizowana "przez Polskę" lub "nad Polską" wywoływać będzie okresowe negatywne w odbiorze społecznym skutki, grożące - zwłaszcza w państwach wschodnich - niepokojami i niestabilnością polityczną;

- jeśli proces ten nie będzie kontrolowany przez społeczność europejską /EWG, NATO, UZE/, to w pełni realne staną się w tej części Europy konflikty społeczne, włącznie z użyciem siły zbrojnej;

- Polska nie powinna wchodzić w sojusze wojskowe w skali bilateralnej.

Sprawą kluczową jest udział Polski w systemie zbiorowego bezpieczeństwa, w którym znajdują się wszyscy sąsiedzi Polski.

- w aspekcie geostrategicznym Polska zawsze będzie słabsza w stosunku do Niemiec a równorzędnym partnerem wobec Ukrainy. Znajdzie się ona również w orbicie zainteresowań strategicznych Rosji, od której również będzie zdecydowanie słabsza;

- w rozwiązywaniu zagadnień strategicznych Polski punkt ciężkości przesuwają się w kierunku Zachodu, ze względu na ogólne tendencje rozwoju cywilizacyjnego;

- nie wolno dopuścić do sytuacji, w której Polska progresywnie usuwając bariery dla swobodnego przepływu siły roboczej, kapitału i towarów w ramach Wspólnoty Ekonomicznej stanie się jedynie rezerwuarem taniej siły roboczej.

III. STOPIEŃ ZAGROŻENIA POLSKI W ASPEKTCIE MILITARNYM

W dekadzie lat dziewięćdziesiątych konflikt zbrojny, w którym ewentualny agresor dążyć będzie do likwidacji państwa polskiego jest mało prawdopodobny, realny jedynie w warunkach całkowitego fiaska koncepcji integracyjnych Europy /łącznie z istniejącą już integracją Europy Zachodniej/, wyjścia Niemiec z NATO oraz nawiązania przez nie współpracy polityczno-wojskowej z Ukrainą lub Ukrainą i Rosją.

Bardziej prawdopodobne, choć nie nieuchronne, mogą być konflikty zbrojne, mające na celu ze strony agresora /Niemcy, Ukraina lub Ukraina w sojuszu z Rosją/ podporządkowanie polityczne i ekonomiczne państwa polskiego, przy jednoczesnym zaborze części jego terytorium uznawanego jako sporne. W tym wypadku konflikt zbrojny dla Polski przyjmie formę wojny, gdyż zaangażuje ona w nim gross sił politycznych, ekonomicznych, a zwłaszcza militarnych i innych. Oprócz wojny, możliwe są przygraniczne konflikty zbrojne, zwłaszcza na tzw. "ścianie wschodniej", powstałe na tle waśni narodowościowych oraz uchodźstwa, realizowanego w sposób niekontrolowany. W tego typu konfliktu zbrojnego zaangażowane zostaną ograniczone siły obronne, w tym część sił zbrojnych, w szczególności tzw. "siły szybkiego działania".

Konflikt zbrojny w formie wojny mieć będzie zawsze charakter powietrzno-lądowy, a w wojnie z Niemcami-powietrzno - lądowo - morski, ze względu na to, że cały akwen Bałtyku Południowego znaj-

dzie się pod kontrolą tego mocarstwa, najpóźniej z chwilą rozpoczęcia działań wojennych.

W przygranicznym konflikcie zbrojnym dojdzie do starcia lądowego przeciwnych sił, wspartych śmigłowcami bojowymi. Może on się jednak przekształcić w wojnę. Obszar możliwych przygranicznych konfliktów zbrojnych może obejmować "ścianę wschodnią".

Militarnym celem Niemiec w wojnie z Polską będzie szybkie rozbicie /unieruchomienie operacyjne/ sił zbrojnych RP i opanowanie całości lub części obszaru RP należącego przed ich agresją w 1939 r. do Rzeszy.

Cel ten może być realizowany alternatywnie:

Hipoteza A /bardziej prawdopodobna/: Niemcy dążyć będą do opanowania całości obszaru RP należącego przed wojną 1939 r. do Rzeszy.

Hipoteza B: Niemcy dążyć będą do opanowania obszaru RP należącego do Rzeszy ale bez Warmii, Mazur i Wolnego miasta Gdańska.

Militarnym celem Ukrainy w wojnie z Polską będzie rozbicie głównych sił zbrojnych /zwłaszcza wojsk lądowych/ i opanowanie obszaru: MYSLENICE, TARNOBRZEG, LUBLIN, WŁODAWA. W wypadku wojny z ZWSR lub koalicją /Rosja, Białoruś i Ukraina/ celem militarnym agresora będzie całkowite rozbicie sił zbrojnych i opanowanie obszaru RP z wyjątkiem ziem należących przed wojną 1939 r. do Rzeszy. Ta wojna jest mało prawdopodobna.

IV. OCENA ISTNIEJĄCEGO POTENCJAŁU OBRONNEGO RP

System obronny RP powinien spełniać warunek odstręczenia. Jego zadanie - to uczynienie nieopłacalnym przedsięwzięciem agresji zbrojnej na Polskę ze strony któregośkolwiek z sąsiadów.

Obecnie istniejący potencjał militarno-obronny RP nie wystarcza, aby siły zbrojne mogły podjąć skuteczny wysiłek związany z przeciwdziałaniem w ramach wojny. Przeto siły zbrojne powinny realizować cele ograniczone.

Nowoczesne pole walki charakteryzuje bezprecedensowa skuteczność działania wojsk. Nasi główni sąsiedzi dysponują bronią dostępną mocarstwom: maksymalnie precyzyjną, udoskonalonymi środkami lokalizacji celów, skutecznymi środkami rażenia, zautomatyzowanymi technologiami dowodzenia.

Siły zbrojne RP^{nie} są zdolne do wykonywania uderzeń na całą głębokość ugrupowania przeciwnika. Nie mogą również zapewnić sobie niezbędnej integracji systemów dowodzenia, rażenia, zabezpieczenia działań i logistyki ze względu na istniejące braki składowych tych systemów: nowoczesnych środków walki, adekwatnych technologii dowodzenia, wysoce przetworzonego pod względem mikroelektronicznym wojskowego sprzętu technicznego.

Również istniejący potencjał ekonomiczno-obronny Polski, w wypadku wojny, nie gwarantuje sprostaniu potrzebom sił zbrojnych, tj. pomyślnego wykonania przez nie zadań. Ogólny kryzys gospodarczy, uniemożliwia szybkie przestawienie się przemysłu obronnego na produkcję asortymentu akceptowanego przez doktrynę wojskową. Czas potrzebny na jego uruchomienie może być dłuższy niż czasokres konfliktu zbrojnego. Stan rezerw i zapasów natomiast nie wystarczy do kontynuowania działań wojennych dłużej niż 5-7 dni. Do prowadzenia wojny będą przede wszystkim potrzebne środki zgromadzone w okresie pokoju. Nawet gdyby przeciwnik w wojnie z Polską chciał ograniczyć działania niszczące jedynie do celów wojskowych i przemysłu obronnego, to jednak ze względu na siłę rażenia współczesnych środków, lokalizację obiektów wojskowych wśród

obiektów cywilnych oraz skutki uszkodzeń obiektów, w których znajdują się substancje toksyczne - straty w gospodarce narodowej i kulturze, a także wśród ludności cywilnej mogą przerastać możliwości istniejącego dziś potencjału obrony cywilnej.

W nowym świetle należy widzieć również potencjał moralny społeczeństwa polskiego i jego wykorzystanie w rozwiązywaniu poszczególnych problemów strategicznych.

V. KONCEPCJA STRATEGICZNA OBRONY RP

1. Cele Polski w konfliktach zbrojnych

Celem politycznym udziału Polski w konfliktach zbrojnych jest obrona suwerenności i całości terytorialnej państwa.

W wypadku wojny i wobec braku wsparcia militarnego ze strony sojuszników - co jest bardzo realne - liczyć się trzeba z utratą części terytorium. Może to nastąpić nawet przy podjęciu działań obronnych i prowadzeniu ich w sposób maksymalnie wyczerpujący agresora: jego potencjał militarny, ekonomiczny i moralny.

Celem militarnym wojny Polski, niezależnie od tego, kto będzie agresorem, będzie:

- zadanie maksymalnych strat siłom zbrojnym przeciwnika;
- nie dopuszczenie ^{do} utraty terytorium i ^{dużych} strat wojennych.

W wypadku wojny z Ukrainą oraz przygranicznych konfliktów zbrojnych - rozbicie sił agresora, które wtargnęły w obszar państwa i utrzymanie stanu posiadania terytorialnego sprzed konfliktu.

2. Warunki rozpoczęcia konfliktów zbrojnych

Wojna może mieć miejsce po uprzednim przygotowaniu się agresora, któremu będzie towarzyszył wzrost napięcia we wzajemnych stosunkach, aż do różnych form zastraszania militarnego włącznie.

Wojna z Niemcami może być rezultatem niezaakceptowania przez Polskę decyzji niemieckiej o włączeniu do Niemiec ziem, należących przed wojną 1939 r. do Rzeszy, być może wspartej formalnie przez organizacje międzynarodowe. Polska wówczas stanie wobec dylematu: albo zgodzić się na rezygnację z żywotnych interesów narodowych albo podjąć wojnę w ich obronie. Dlatego też wojna z Niemcami nie będzie wojną z zaskoczenia i będzie przez Niemcy przygotowana również w sensie uzyskania poparcia międzynarodowego dla aneksji ziem polskich.

W wypadku wojny na wschodzie Polski agresor z reguły nie uzyska wsparcia politycznego ze strony państw Europy Zachodniej /a jeśli już - to Niemiec/. Do działań wojennych na tym kierunku strategicznym dojdzie z reguły w rezultacie rozszerzenia się przygranicznego konfliktu zbrojnego /Ukraina/.

Dlatego też każdy przygraniczny konflikt zbrojny powinien być traktowany jako możliwe zarzewie wojny, zwłaszcza na granicy z Ukrainą i Białorusią.

Do wojny z koalicją /Rosja, Ukraina, Białoruś/ lub z ZWSR może dojść w wyniku diametralnej zmiany tendencji rozwojowych Europy, tzn. innej niż to założono wyżej. Realne jest to jedynie wówczas, gdy o losach Europy decydować będą głównie Niemcy i Rosja. Oczywiście, taki rozwój wypadków w Europie jest w dającej się przewidzieć przyszłości bardzo mało prawdopodobny.

Niezależnie od tego, kto będzie agresorem, działania wojenne rozpocznie przeciwnik siłami będącymi w stanie rozwinięcia już

w czasie pokoju, a następnie w maksymalnie krótkim czasie rozwinięte pozostałe siły, niezbędne do osiągnięcia militarnego celu wojny. Będzie to operacja zaczepna o następującej strukturze: natarcie radioelektroniczne, operacja powietrzno-lądowa, operacja desantowo-morska /tylko Niemcy/, systematyczne działania bojowe sił powietrznych, morskich i wojsk specjalnego przeznaczenia. Działania te prowadzone będą z reguły jednocześnie lub prawie jednocześnie.

3. Zadania strategiczne RP w konfliktach zbrojnych

Są cztery zasadnicze zadania strategiczne:

- osłona strategiczna;
- strategiczna operacja obronna;
- operacja obronno-zaczepna w wojnie z Ukrainą i przygranicznym konflikcie zbrojnym;
- ochrona w toku działań wojennych ludności cywilnej, gospodarki narodowej, dóbr kultury i środowiska naturalnego.

Osłona strategiczna państwa ma na celu umożliwienie zorganizowanego przejścia całości sił zbrojnych i innych elementów systemu obronnego państwa do działań wojennych przy minimalnych stratach w potencjale obronnym oraz osłonę przed zagrożeniami naziemnymi i powietrznymi granic i wnętrza kraju na kierunkach i obszarach pozostających poza strefami działań wojsk operacyjnych.

Funkcjonuje ona w okresie pokoju i konfliktów zbrojnych i obejmuje:

- strategiczne rozpoznanie;
- funkcjonowanie dyżurnych środków rażenia;
- wojskową osłonę granic na kierunkach pasywnych w okresie zagrożenia wojennego i w toku wojny;

- osłonę mobilizacji sił zbrojnych i państwa oraz operacyjnego rozwinięcia sił zbrojnych;

- obronę bezpośrednią obiektów mających kluczowe znaczenie w systemie obronnym państwa;

- zwalczanie dywersji i desantów przeciwnika wspólnie z siłami resortu spraw wewnętrznych.

Osiłone strategiczną państwa realizują: dyżurne środki dowodzenia, rozpoznania, WRE, rażenia /głównie OPiMW, wydzielone jednostki wojsk operacyjnych, sił obrony regionalnej, siły szybkiego działania - odpowiednio przygotowane i wyposażone w wojskowy sprzęt techniczny oraz utrzymujące stan rozwinięcia powyżej 65% ukończenia cz. "w".

W wypadku wojny siły zbrojne RP przystępują do strategicznej operacji obronnej zgodnie z wcześniej opracowanym planem jej przeprowadzenia. Natomiast w wypadku wybuchu przygranicznego konfliktu zbrojnego, zgodnie z decyzją naczelnego dowódcy, wydzielone jednostki sił zbrojnych RP przystępują do operacji obronno-zaczeplnej. Jeżeli określone siły zbrojne przeciwnika naruszają granice państwa w warunkach zaskoczenia, w pierwszej kolejności w konflikcie udział biorą jednostki OW, na obszarze którego konflikt będzie miał miejsce. Decyzję o użyciu tych sił poweźmie dowódca OW, a jeśli zostaną zaatakowane obiekty wojskowe - dowódcy tych obiektów.

Jednostki osłony strategicznej powinny być rozwinięte w czasie pokoju, podobnie jak jednostki rodzajów sił zbrojnych, przeznaczone do działania w I kolejności - czyli tzw. "siły szybkiego działania".

Warunkiem podstawowym i zarazem wstępnym przygotowania i prowadzenia strategicznej operacji obronnej jest mobilizacyjne oraz operacyjne rozwinięcie sił zbrojnych. Obydwa procesy zazwyczaj

realizowane będą równoległe. Muszą być one osłaniane przed uderzeniami z powietrza, lądu, atakami dywersyjnymi. Niezbędny jest system kierowania ruchem wojsk umożliwiający "płynne" przegrupowanie wojsk operacyjnych i obrony regionalnej do rejonów ich przyszłych działań, zgodnie z planem operacji. System ten musi być uruchomiony znacznie wcześniej niż proces mobilizacji i operacyjnego przegrupowania sił zbrojnych.

Operacyjne rozwinięcie sił zbrojnych może być realizowane już w toku działań wojennych /choć wcześniej mogą być już rozwinięte "siły szybkiego działania"/, podczas prowadzenia przez agresora operacji powietrzno-lądowej. Wówczas w zasadzie nie będzie możliwe wykorzystanie transportu kolejowego.

Niezależnie od tego kto będzie agresorem, najważniejszą przeszkodą terenową dla przegrupowujących się wojsk będzie WISŁA. Utrzymanie mostów i przepraw na rzekach wymagać będzie ruchliwych, sprawnie działających odwodów techniczno-bojowych, przeznaczonych do naprawy uszkodzeń, a z drugiej strony - przeciwdziałania lotnictwu, naziemnym systemom rakietowym i dywersji przeciwnika.

4. Ocena możliwości operacyjnych sił zbrojnych przeciwnika

4.1. Niemcy

Dla osiągnięcia celu militarnego z Polską Niemcy mogą zaangażować 3/4 całego potencjału militarnego z pozostawieniem jedynie sił osłony strategicznej /część wojsk operacyjnych i całości sił OT/. Uwzględniając wskaźniki ilościowo-jakościowe sił zbrojnych Niemiec i Polski po realizacji Traktatu CFE-1, agresor może uzyskać nawet trzykrotną przewagę w skali strategicznej. Ponadto, w toku wojny niemiecka zdolność w zakresie uzupełnienia jednostek wszystkich

rodzajów sił zbrojnych będzie znacznie większa niż nasza.

Główny wysiłek operacyjny niemieckich wojsk lądowych, wspartych lotnictwem, zostanie skupiony na kierunku: płn. BERLIN, WAŁCZ, GRUDZIĄDZ, EŁK. Oznacza to uderzenie wzdłuż rubieży wyznaczonej do aneksji, co gwarantuje im największą wydajność operacyjną, związaną z ograniczeniem dopływu sił polskich do całej strefy działań wojennych ich wojsk lądowych. Uderzenie pomocnicze, wsparte desantem morskim, może być wykonane w kierunku: KOŁOBRZEG, SZCZECINEK, TCZEW.

W sumie na tych kierunkach, Niemcy mogą użyć do 2/3 sił lądowych, powietrznych i całości sił morskich, przeznaczonych do wojny z Polską.

Drugie uderzenie może być wykonane w kierunku: COTTBUS, ZIELONA GÓRA, WROCŁAW, ZABRZE.

4.2. Ukraina

W wojnie z Polską Ukraina może zaangażować siły ilościowo równorzędne, jakościowo zaś - nieznacznie lepsze. W sprzyjających warunkach może uzyskać 1,5 krotną przewagę nad siłami zbrojnymi RP, głównie pod względem jakościowym.

Główny wysiłek operacyjny Ukraina może skupić na kierunkach: LWÓW, RZESZÓW, płn. TARNÓW oraz WŁADYMYR WOŁYŃSKI, ZAMOŚĆ, TARNOBRZEG.

4.3. ZWSR lub koalicja /Rosja. Ukraina. Białoruś/

Agresor może uzyskać kilkunastokrotną przewagę nad siłami zbrojnymi RP.

Kierunki głównych uderzeń:

- LWÓW, płn KRAKÓW, CZĘSTOCHOWA;

- WŁADYMIER WOŁYŃSKI, RADOM, POZNAŃ;
- WOŁKOWYSK, CIECHANÓW, GRUDZIĄDZ, KOŚCIERZYNA.

5. Ocena możliwości operacyjnych sił zbrojnych RP

W wojnie z Niemcami siły zbrojne RP nie będą w stanie utrzymać rubieży ODRY I NYSY ŁUŻYCKIEJ. Powinny natomiast w ramach strategicznej operacji obronnej utrzymać rubież: KOSZALIN, ZŁOCIENIEC, WOLSZTYN, GŁOGÓW, LEGNICA. Obrona korpusów armijnych powinna mieć charakter obrony stałej, z elementami manewrowego użycia sił w wyznaczonych pasach obrony. Przejście KA I rzutu na rozkaz przełożonych do kolejnych pasów obrony na rubieży strategicznej mieć będzie charakter działań opóźniających. Do obrony przejdą one znowu po zajęciu nowych pasów obrony. W tym etapie działań KA II rzutu mogą być w odpowiednich warunkach wykorzystane do wykonania przeciwuderzeń lub /jeśli KA I rzutu będą rozbite/ - do obrony strategicznej.

W wojnie z Ukrainą siły zbrojne RP mogą przystąpić do operacji obronno-zaczepnej.

W wojnie z ZWSR lub koalicją /Rosja, Ukraina, Białoruś/ siły zbrojne RP powinny prowadzić planowe działania odwrotowe w celu uniknięcia zniszczenia, i zorganizowania w miarę trwałej obrony na WISLE.

6. Zarys zamiaru decyzji strategicznej

6.1. W wojnie z Niemcami

Przez osłonę, a następnie obronę terytorialną nie dopuścić do rozbicia sił zbrojnych RP podczas mobilizacyjnego i operacyjnego ich rozwijania oraz prowadzenia obrony w ramach operacji wstępnej,

tj. utrzymania rubieży strategicznej: KOSZALIN, ZŁOCIENIEC, WOLSZTYN, GŁOGÓW, LEGNICA, a także zachować zdolność do zorganizowanego przejścia do ewentualnych działań odwrotowych.

Do wykonania operacji strategicznej przeznaczyć wszystkie siły operacyjne, do osłony pozostałych kierunków - siły obrony regionalnej oraz jednostki zmilitaryzowane MSW.

Zadania rodzajów sił zbrojnych i sił obrony regionalnej

- wojska lądowe - prowadzenie operacji obronnej przez KA na dwóch rubieżach obronnych, w tym wykonywanie przeciwuderzeń. Utrzymać rubież strategiczną;
- WLOP - prowadzenie strefowo-objektowej obrony powietrznej oraz wsparcie lotnicze działań wojsk lądowych;
- MW - prowadzenie systematycznych działań bojowych w ramach obrony wybrzeża morskiego, w tym - wspólnie z WLOP i siłami obrony regionalnej zerwanie operacji desantowo-morskiej przeciwnika;
- obrona regionalna - osłona granicy państwowej na kierunkach pozafrontowych i wnętrza kraju przed agresją przeciwnika oraz wsparcie działań wojsk lądowych i marynarki wojennej w strefach bezpośrednich działań agresora.

6.2. W wojnie z Ukrainą

Przez osłonę strategiczną, a następnie operacją obronno-zaczeptną całości sił zbrojnych nie dopuścić do rozbicia sił zbrojnych RP podczas mobilizacyjnego rozwinięcia, rozbić siły agresora w rejonie włamania i odtworzyć stan posiadania terytorialnego sprzed wojny.

Do osłony pozostałych kierunków użyć sił obrony regionalnej, marynarki wojennej i jednostek zmilitaryzowanych MSW.

Zadania rodzajów sił zbrojnych i sił obrony regionalnej

- wojska lądowe - prowadzenie operacji obronno-zaczeptnej, której zasadniczym elementem będzie przeciwuderzenie sił głównych;
- WLOP - prowadzenie strefowo-objektowej obrony powietrznej w celu zapewnienia korzystnej sytuacji powietrznej oraz wsparcie lotnicze działań wojsk lądowych;
- MW - wykonywanie zadań w ramach osłony strategicznej czasu wojennego;
- obrona regionalna - wsparcie działań wojsk lądowych w strefie działań wojennych oraz osłona granicy państwowej na kierunkach pozafrontowych i wnętrza kraju przed agresją.

6.3. W wojnie z Niemcami lub koalicją /Rosja, Ukraina, Białoruś/

Przez osłonę strategiczną, a następnie operację odwrotową całości sił zbrojnych nie dopuścić do całkowitego rozbicia sił zbrojnych RP, w sposób zorganizowany przejść do obrony na strategicznej rubieży w oparciu o WISŁĘ.

Zadania rodzajów sił zbrojnych i sił obrony regionalnej

- wojska lądowe - prowadzenie aktywnych działań odwrotowych i przejście do obrony stałej na rubieży WISŁY;
- WLOP - prowadzenie strefowo-objektowej obrony powietrznej oraz wsparcie lotnicze działań wojsk lądowych;
- MW - prowadzenie systematycznych działań bojowych w ramach obrony wybrzeża morskiego, w tym wspólnie z WLOP i siłami obrony regionalnej zerwanie ewentualnej operacji desantowo-morskiej przeciwnika;
- obrona regionalna - wsparcie działań wojsk lądowych i marynarki wojennej w bezpośrednich strefach ich działań, osłona granicy państwowej na kierunkach pozafrontowych i wnętrza kraju przed agresją.

VI. STRATEGICZNE POTRZEBY PRZYGOTOWANIA POLSKI

6.1. Ogólne wnioski z porównania skali zagrożeń i potencjału obronnego Polski

Najmniejsze szanse obronne ma Polska w ewentualnej wojnie z ZWSR lub koalicją /Rosja, Ukraina, Białoruś/. Jest to jednak wojna bardzo mało prawdopodobna.

Największe zagrożenie dla Polski choć wcale nie nieuchronne istnieje ze strony Niemiec. Wojna z nimi zawsze będzie się wiązała z utratą przynajmniej części tego terytorium, które należało kiedyś do Rzeszy. Zasadniczy problem strategiczny dla Polski w tej wojnie to odpowiedź na pytanie, jak zminimalizować straty wojenne, w tym obszar aneksji.

Ewentualna wojna z Ukrainą może być wcześniej niż wojna z Niemcami. W tej wojnie szanse Polski mogą być zdecydowanie większe - istnieje możliwość pobicia agresora w rejonie włamania i odtworze-

rzenia posiadanego stanu sprzed wojny. Wymaga to jednak odpowiednich przygotowań obronnych państwa.

6.2. Zadania polityki gospodarczej:

- zatrzymanie regresu i spowodowanie rozwoju gospodarczego; zapewnienie sobie wolnego dostępu do kapitału, technologii i surowców;
- uregulowanie problemów związanych z mobilizacyjnym przygotowaniem gospodarki narodowej, a zwłaszcza przemysłu obronnego;
- ustalenie systemu ekonomiczno-finansowego oraz określenie dopuszczalnych bezpośrednich metod realizacji zadań obronnych, pobudzających zainteresowanie tą sferą działalności;
- określenie zasad funkcjonowania gospodarki narodowej w okresie zagrożenia i wojny, a także w czasie klęsk żywiołowych i katastrof ekologicznych;
- stworzenie i utrzymanie na odpowiednim poziomie ustalonym w planie strategicznym rezerw i zasobów wojennych;
- stworzenie warunków i rozwijanie produkcji specjalnej, zapewnienie alternatywnych źródeł zakupu sprzętu wojskowego oraz kierunków kooperacji przemysłowej, a także uzasadnionego politycznie i ekonomicznie eksportu broni dla sfinansowania importu uzbrojenia.

6.3. Zadania polityki zagranicznej

- prowadzenie polityki na zasadzie współpracy z sąsiadami, w oparciu o traktaty o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy;
- czynne uczestnictwo Polski w osiągnięciu celów ONZ i europejskich organizacji międzynarodowych w ramach procesu KBWE; niedopuszczenie do izolacji strategicznej Polski od systemu bezpieczeństwa europejskiego;

- działanie na rzecz dalszej redukcji polskiego zadłużenia oraz wspieranie zabiegów o zewnętrzne zasilanie naszej gospodarki;
- kontynuacja wkomponowania Polski w sieć współzależności zachodnioeuropejskich;
- działanie na rzecz "dencjonalizacji" bezpieczeństwa w skali Europy.

6.4. Zadania polityki obronnej:

Zasadniczym zadaniem polityki obronnej RP jest niedopuszczenie do wojny w szczególności do wojny na dwa fronty. W tym celu należy:

- poprzez odpowiednią politykę zagraniczną i gospodarczą wspierać procesy integracyjne w Europie w aspekcie bezpieczeństwa zbiorowego;
- utrzymywać potencjał militarny na poziomie 0,75% potencjału militarnego Niemiec, uwzględniając wskaźniki ilościowo-jakościowe. Posiadać siły zbrojne zdolne do prowadzenia różnorodnych działań wojennych w ramach strategicznej operacji obronnej o charakterze powietrzno-lądowym;
- utworzyć formacje obrony regionalnej;
- stworzyć nowoczesny i funkcjonalny system obrony powietrznej;
- zreorganizować system dowodzenia i kierowania siłami zbrojnymi;
- lepiej przygotować infrastrukturę kraju do logistycznego zabezpieczenia potrzeb sił zbrojnych.

6.5. Zadania polityki wewnętrznej

Podstawowym zadaniem polityki wewnętrznej państwa jest zapewnienie stabilności politycznej, poparcia społecznego dla działań

obronnych, utrzymanie ładu i porządku publicznego oraz przeciwdziałanie obcym wywiadom, dywersji ideologicznej i gospodarczej.

W tym celu należy:

- działać na rzecz wolności i porządku konstytucyjnego;
- wspierać informacyjnie ośrodki decyzyjne o sytuacji w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa;
- wczesnie rozpoznawać trendy w polityce tych państw, których polityka jest istotna dla interesów państwa polskiego;
- posiadać przygotowane i odpowiednio wyposażone siły, przeznaczone do działań w wypadku konfliktów zbrojnych.

6.6. Zadania obrony cywilnej

Przewidywania dotyczące warunków przyszłej wojny skłaniają do wniosku, że przed obroną cywilną stają do wykonania trzy grupy zadań:

1/ ochrona ludności cywilnej przed niebezpieczeństwami działań zbrojnych: wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie; zapewnienie ukryć dla zagrożonej ludności oraz ewakuacja jej z rejonów i stref niebezpiecznych; prowadzenie zabiegów sanitarnych; zaciemnianie i wygaszanie oświetlenia oraz organizowanie samoobrony ludności;

2/ przewzięcie bezpośrednich następstw działań zbrojnych: organizowanie i prowadzenie akcji ratunkowych w rejonach porażenia; udzielanie poszkodowanym pomocy medycznej; utrzymywanie porządku w rejonach prowadzenia akcji ratunkowych, wykrywanie i oznakowanie stref niebezpiecznych; prowadzenie likwidacji skażeń i zapewnienie poszkodowanym doraźnych pomieszczeń i niezbędnego zaopatrzenia, doraźne grzebanie zmarłych; pomoc w ratowaniu dóbr niezbędnych do przetrwania;

3/ zapewnienie warunków niezbędnych do przetrwania ludności cywilnej: organizowanie ochrony produkcji i zasobów żywnościowych przed zniszczeniem i skażeniami, pomoc służbom użyteczności publicznej i pomoc w ochronie dóbr kultury.

6.7. Zadania mobilizacji całego państwa

Podstawowym warunkiem pomyślnego realizowania zadań strategicznych przez Polskę w wojnie jest stworzenie możliwości zebrania w krótkim czasie wszystkich sił i środków potrzebnych do jej prowadzenia. Są one określone w planie funkcjonowania państwa w czasie wojny.

Militaryzacja gospodarki narodowej może być rozpoczęta jednocześnie z mobilizacyjnym i operacyjnym rozwinięciem sił zbrojnych lub nieco później. Niektóre elementy gospodarki jak np. transport mogą być zmilitaryzowane wcześniej niż pozostałe, ze względu na potrzebę przewozu sił zbrojnych w obszar ich przyszłych działań przed rozpoczęciem wojny.

Przejście gospodarki na stopę wojenną może być realizowane częściami, w sposób skryty, na kilka dni przed wybuchem wojny. Można to uczynić np. pod pozorem odpowiednio przygotowanego "pogotowia strajkowego" lub "strajku okupacyjnego".

Jednocześnie z militaryzacją gospodarki następuje mobilizacja sił obrony cywilnej /FOC/ oraz militaryzacja straży pożarnej, służby zdrowia, policji państwowej, Aeroklubu Polskiego oraz innych sił i środków, podporządkowanych resortom, a także stowarzyszeniom wyższej użyteczności w zależności od potrzeb.

Celem mobilizacji, a w tym militaryzacji poszczególnych dziedzin działalności państwa jest zapewnienie jego funkcjonowania w warun-

kach konfliktu zbrojnego, w szczególności - wykonanie świadczeń na rzecz sił zbrojnych oraz zadań gospodarczo-obronnych i innych.

VII. WOJSKOWE POTRZEBY POLSKI

7.1. Model sił zbrojnych RP i kierowanie nimi

Podstawowym wymiarem warunkującym model sił zbrojnych jest występowanie i możliwa ewolucja zagrożenia militarnego. Wymaga to jednak dokonania właściwej oceny aktualnego i potencjalnego zagrożenia, przy zachowaniu dopuszczalnej tolerancji błędu w jego prognozowaniu.

W ścisłym związku z powyższym wymiarem pozostaje kolejny wymiar - scenariusz działań wojennych. Wskazuje on na charakter walki zbrojnej, rolę rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk w tej walce oraz wymagania w zakresie jej przygotowania i prowadzenia z punktu widzenia dowodzenia, sposobów działania zgrupowań wojsk, zabezpieczenia działań. Rzutuje też na wymagania techniczno-bojowe wobec wojskowego sprzętu technicznego.

Następnym wymiarem określającym kształt sił zbrojnych jest polityka obronna państwa ujmująca podstawowe zasady polityki zbrojeń, jego możliwości ekonomiczno-obronne oraz priorytety przedsięwzięć obronnych. Uwzględnia ona również porozumienia międzynarodowe w zakresie rozbrojenia.

Prognozę aktualnego i potencjalnego zagrożenia militarnego Polski oraz scenariusze wojny zawierają poprzednie rozdziały pracy. Zawarte są tam również założenia i zasady polityki obronnej państwa. Obecnie należy sformułować ogólne wnioski i dać odpowiedź na pytanie, jakie są Polsce niezbędne siły zbrojne na

lata dziewięćdziesiąte.

W dekadzie lat dziewięćdziesiątych potencjał obronny RP nie będzie wystarczający, aby w wypadku wojny z Niemcami /i być może z Ukrainą/ osiągnąć cele wojny w pełni zgodne z interesem narodowym. W stosunku do Niemiec, a zwłaszcza ZWSR oraz koalicji /Rosja, Ukraina, Białoruś/ cele militarne wojny muszą być z tego powodu ograniczone, tzn. trzeba się liczyć z możliwością utraty części terytorium.

Stan ilościowy sił zbrojnych uwzględniać powinien ustalony dla Polski limity uzbrojenia, zawarte w traktacie CFE-1.

Siły zbrojne RP powinny nadal składać się z trzech rodzajów: wojsk lądowych, wojsk lotniczych i obrony powietrznej oraz marynarki wojennej. Ponadto niezbędne jest posiadanie sił obrony regionalnej, wyposażone w uzbrojenie nie objęte traktatem CFE-1.

W ramach wojsk operacyjnych należy wydzielić tzw. "siły szybkiego działania". Byłyby to jednostki centralnego i okręgowego podporządkowania "elitarnie" w sensie uzbrojenia, wyszkolenia i gotowości bojowej. Powinny być one zdolne do:

- odpierania ataków lokalnych, zwłaszcza w ramach przygranicznych konfliktów zbrojnych;
- włączania się do działań prowadzonych przez siły główne wojsk operacyjnych w strefach ich działań;
- wspierania wojsk lądowych w tworzeniu nowych zgrupowań;
- wzmocnienia i uzupełnienia osłony powietrznej i wybrzeża morskiego.

W rozwoju sił zbrojnych priorytetowo należy traktować wojska lądowe oraz wojska lotnicze i obrony powietrznej.

Ilościowy skład poszczególnych rodzajów sił zbrojnych i stopień ich uzawodowienia powinien być funkcją roli jaką dany rodzaj sił zbrojnych spełnia w koncepcji strategicznej obrony RP, zadań

bojowych oraz możliwości ich wykonania, uwzględniając specyfikę funkcjonowania danego rodzaju sił zbrojnych w systemie walki. Należy przy tym mieć na uwadze optymalną sprawność działania zespołów wojskowych.

Kierowanie i dowodzenie siłami zbrojnymi w czasie pokoju i konfliktów zbrojnych winno być zorganizowane w oparciu o zasadę skuteczności oraz wynikać z założeń doktryny obronnej i wojskowej, jednolicie interpretowanej przez kierujących /dowodzących/ i kierowanych /dowodzonych/. Skuteczność kierowania i dowodzenia opiera się na jednolitej koncepcji, jednoosobowym kierownictwie i jasności planów działania.

W okresie pokoju siłami zbrojnymi kierować powinien minister obrony narodowej. W czasie konfliktu zbrojnego /wojny/ - polityk, posiadający najwyższą w państwie władzę wykonawczą /prezydent lub premier - w zależności od konkretnych rozwiązań przyjętych w konstytucji/.

Dowodzenie siłami zbrojnymi w czasie pokoju i wojny spoczywać powinno na osobie, która odpowiedzialna jest bezpośrednio za planowanie strategiczne użycia sił zbrojnych oraz ich szkolenie. W naszych warunkach jest nią szef Sztabu Generalnego.

Szefowi Sztabu Generalnego, przewidywanemu jako naczelny dowódca sił zbrojnych w czasie wojny, podlegają całe siły zbrojne, tj. wojska operacyjne i obrony regionalnej. Jednakże dowodzi on nimi poprzez dowództwa dwóch rodzajów sił zbrojnych: wojsk lotniczych i obrony powietrznej oraz marynarki wojennej, a także dowództwa OW.

W okresie wojny korpus lotniczy i wydzielone w ramach OW korpusy armijne mogą być podporządkowane bezpośrednio naczelnemu dowódcy. Na takiej samej zasadzie mogą być mu podporządkowane jednostki obrony regionalnej.

W warunkach polskich nie ma uzasadnionej potrzeby tworzenia dowództwa wojsk lądowych. W czasie pokoju funkcje tego dowództwa spełniają dowództwa OW, a w czasie wojny - sztab naczelnego wodza.

Sztab Generalny WP wydziela sztab naczelnego dowódcy. Ten ostatni spełnia bezpośrednio funkcje operacyjne, związane z dowodzeniem wojskami w działaniach wojennych oraz pośrednio, poprzez dowództwa OW funkcje związane z osłoną strategiczną czasu "w". Pozostałymi siłami Sztab Generalny WP realizuje zadania logistyczne dla potrzeb sił zbrojnych.

7.2. Potencjał bojowy sił zbrojnych

Zdolność sił zbrojnych do wykonania zadań strategicznych warunkowana jest przede wszystkim materiałowo-technicznym wyposażeniem, organizacją i morale wojsk, a także sposobami ich użycia.

Materiałowo-techniczne wyposażenie sił zbrojnych RP nie jest i nie będzie w latach dziewięćdziesiątych adekwatne do wyposażenia sił zbrojnych agresora. Dotyczy to obydwu wymiarów tego porównania: zdolności rażenia przeciwnika i zapewnienia osłony własnym siłom zbrojnym.

Aby zmniejszać różnice jakościowe w wyposażeniu sił zbrojnych RP należy:

- stosować "wyprzedzającą" zamiary ewentualnego przeciwnika strategię obronną i nie dopuścić do konfliktu zbrojnego;
 - zapewnić jedność koncepcyjno-realizacyjną strategii wojskowej i dostosować do niej wyposażenie i wyszkolenie sił zbrojnych;
- Powyższe wskazuje, że w rozwoju sił zbrojnych dążyć należy do:
- radykalnego zwiększenia możliwości rozpoznawczych;
 - zwiększenia odporności i niezaradności oraz podwyższenia stopnia automatyzacji systemów dowodzenia, transmisji danych oraz kierowania wojskami i użyciem systemów broni;

- zwiększenie zasięgu i efektywności ogniowej systemów broni przeznaczonych do rażenia systemów rozpoznania, dowodzenia i rażenia przeciwnika;

- zwiększania mobilności sił zbrojnych w całości, wszystkich jej elementów - w szczególności;

- zwiększania stopnia uzawodowienia wojsk, zwłaszcza w priorytetowych systemach broni;

- rozwijania technicznych środków zabezpieczenia realizacji zadań bojowych w ramach przyjętej koncepcji strategicznej.

W rozwoju wojsk lądowych trzeba skupiać główny wysiłek na: systemach dowodzenia i rozpoznania; efektywniejszej amunicji dla wszystkich ważniejszych systemów uzbrojenia. Ponadto jednostki bojowe powinny dysponować uzbrojeniem zdolnym przebijać pancerze najnowszych i przyszłościowych czołgów /pancerz aktywny/ oraz być wyposażone w takie czołgi. Jednostki artylerii powinny być wyposażone w "inteligentną" amunicję przeciwpancerną oraz środki i sprzęt zapewniający zwiększenie zdolności i elastyczności transportu. Wojska inżynieryjne powinny posiadać miny o wysokiej skuteczności zaporowej, przystosowane do szybkiego i zdalnego ich ustawiania.

Wojska lądowe powinny systematycznie zwiększać swoje możliwości w zakresie zwalczania atakującego je lotnictwa oraz śmigłowców bojowych.

Obrona powietrzna powinna zwiększać swoje możliwości w zakresie zwalczania SNP w systemie strefowo-obiektowym, w tym rozpoznania i zwalczania celów, wytworzonych w technologii "Stealth".

Marynarka wojenna powinna zwiększać swoje możliwości w zakresie ograniczania manewrowości zespołów uderzeniowych przeciwnika, prowadzenia obrony minowej, zwalczania samolotów i śmigłowców sił morskich.

Siły obrony regionalnej powinny zwiększać swoje możliwości bojowe w prowadzeniu regularnych działań obronnych, zwłaszcza w zakresie obrony przeciwpancernej i przeciwlotniczej, oraz prowadzenia walki minowej.

7.3. Stopnie gotowości, mobilizacyjne i operacyjne rozwinięcie sił zbrojnych

Jednym z podstawowych problemów strategicznych państwa jest rozwiązanie kwestii gotowości bojowej sił zbrojnych i mobilizacyjnego oraz operacyjnego ich rozwinięcia.

Z jednej strony bowiem konkretne możliwości ekonomiczne państwa i limity traktatowe ograniczają stan sił zbrojnych na stopie pokojowej, co wyraża się pogłębionym ich skadrowaniem i rozszerzeniem zadań mobilizacyjnych, z drugiej zaś - zdolności sił zbrojnych przeciwnika do podjęcia działań wojennych bez wcześniejszego przygotowania całości sił zbrojnych wymaga natychmiastowego przeciwstawienia się agresji przynajmniej większości potencjału militarnego. Ta sprzeczność potrzeb i możliwości strategicznych wymaga odpowiednich rozwiązań systemu mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia sił zbrojnych. Przede wszystkim należy:

- posiadać jednostki wojsk operacyjnych /w tym jednostki sił szybkiego działania/ w stanie rozwinięcia przeznaczone do osłony strategicznej, utrzymując w nich stan gotowości do natychmiastowego odpierania agresji zbrojnej lub na sygnał alarmowy po kilkugodzinnym przygotowaniu;

- maksymalnie skracać czas mobilizacji wszystkich jednostek wojsk operacyjnych i obrony regionalnej, stosując nowoczesne rozwiązania operacyjne;

- nie spóźniać się z wprowadzeniem kolejnych stanów gotowości bojowej: uprzedzenie ewentualnego agresora w tych przedsię-

wzięciach może być jedynie korzystne, będzie działać prewencyjnie, a nie prowokująco. Nasi sąsiedzi doskonale zdają sobie sprawę z faktu, że Polska nie rozpocznie działań wojennych jako strona pierwsza. Za wszelką cenę należy dążyć do rozwinięcia sił I rzutu przed rozpoczęciem wojny;

- rozwiązując problemy ukończenia jednostek na czas pokoju należy przestrzegać zasady zachowania ich zdolności do kontynuowania procesu szkolenia bojowego /w tym szkolenia rezerw/ oraz zapoczątkowania mobilizacji;

- kierowanie ruchem wojsk musi uwzględniać potrzebę przegrupowania połowy sił lądowych wojsk operacyjnych ze wschodniej na zachodnią /lub odwrotnie/ część kraju w maksymalnie krótkim czasie - w ramach operacyjnego rozwinięcia. Wymaga to doskonałej organizacji tego przedsięwzięcia, za które odpowiada Sztab Generalny WP. Należy zatem zorganizować i przygotować do działania dwukierunkowego strefy kierowania ruchem wojsk, przyjmując jako zasadę - głównie wykorzystanie środków transportowych jednostek wojskowych.

7.4. Przygotowanie obszaru kraju do działań wojennych

Pomyślność wykonania zadań strategicznych zależy również od odpowiedniego przygotowania obszaru kraju do działań wojennych. Powinno być ono dostosowane do potrzeb realizacji planu strategicznego i zapewniać niezbędne warunki dla działania sił zbrojnych oraz minimalizować straty wojenne.

Rozbudowa klasycznych umocnień obronnych obecnie nie wchodzi w rachubę, choćby ze względu na koszt ich wykonania. Również rozbudowa transportu kolejowego dla potrzeb wojennych nie jest konieczna, gdyż kolej przestała być głównym rodzajem transportu wojsk. Natomiast ważnymi zadaniami stają się przygotowania:

- gęstej sieci lotnisk w głębi kraju, w tym wykorzystanie DOL;
- gęstej sieci baz materiałowo-technicznych dla zaopatrywania jednostek wojskowych, znajdujących się zwłaszcza w strefach działań bojowych;
- przepraw na rzekach, zwłaszcza na WISLE, WARCIE, NOTECI, BUGU, NARWI;
- nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej;
- stacjonarnych stanowisk kierowania i dowodzenia na szczeblu operacyjnym;
- schronów dla ludności.

Na okres wojny należy również przygotować:

- ewakuację władz państwowych i ludności cywilnej ze stref zagrożonych; rozmieszczenie ich w terenie, przystosowanie do tego celu sieci komunikacyjnej i sieci łączności;
- system zaopatrywania sił zbrojnych i ludności cywilnej w środki materiałowe, żywności, energię i paliwa;
- dowóz zewnętrzny sprzętu wojennego oraz innych towarów dla potrzeb funkcjonowania państwa.

7.5. Wychowanie i szkolenie sił zbrojnych

Odpowiednie wychowanie i szkolenie sił zbrojnych jest jednym z podstawowych warunków wykonania przez nie zadań obronnych. Wymagania w tym względzie odnoszą się do dwóch grup postulatów: motywacji, kwalifikacji.

Na szczególną uwagę w wychowaniu wojsk zasługuje przygotowanie psychologiczne w powiązaniu z rozwijaniem u żołnierzy pozytywnych układów motywacyjnych. Odporność wojsk na negatywne zjawiska pola walki staje się atrybutem ich skutecznego działania.

Kryteriami przygotowania sił zbrojnych do działań wojennych są:

- gotowość bojowa, polegająca na natychmiastowym przejściu ich w stan wojny, z zachowaniem na nienaruszonym poziomie potencjału morale i bojowego;
- zdolność do wykonania przegrupowań na duże odległości z zachowaniem gotowości bojowej;
- umiejętność odparcia zmasowanych uderzeń systemów rozpoznawczo-uderzeniowych /w tym lotnictwa/ oraz śmigłowców bojowych nieprzyjaciela w warunkach złożonej sytuacji radioelektronicznej;
- zdolności do podjęcia i kontynuowania różnorodnych działań bojowych np. płynne przechodzenie od obrony do natarcia i odwrotne;
- stała gotowość do działania w warunkach stosowania broni masowego rażenia, zwłaszcza środków toksycznych;

Podstawową zasadą szkolenia sił zbrojnych jest realizm. Powinno być ono prowadzone w warunkach zbliżonych do realnych, pełnych stresów i współzawodnictwa. Szkolenie sił zbrojnych należy koncentrować na zagadnieniach, które warunkują osiągnięcie najwyższego stopnia gotowości bojowej.

Podstawowe znaczenie dla sił zbrojnych ma szkolenie na szczeblu taktycznym, zwłaszcza pododdziałów oraz dowódców i sztabów wszystkich szczebli. Dwustronne ćwiczenia z pełnym uкомплекtowaniem w ludziach i sprzęcie powinny być prowadzone do szczebla pułku /batalionu/.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe i manewry wojskowe należy prowadzić z jednostkami szkieletowymi, z zastosowaniem techniki komputerowej.

VIII. KIEROWANIE OBRONNOŚCIĄ PAŃSTWA

Funkcja obronna państwa realizuje się w określonym systemie jego obrony. Istotną rolę w funkcjonowaniu systemu obronnego państwa spełniają regulacje prawne i ustalenia doktrynalne, dotyczące zasad jego działania, czystości kompetencyjnych organów, zadań oraz struktur organizacyjnych.

W czasie pokoju kierunki działań dotyczących obronności i bezpieczeństwa o charakterze strategicznym określa Prezydent RP i KOK, natomiast Rada Ministrów spełnia funkcje zarządzające, wykonawcze i kontrolne.

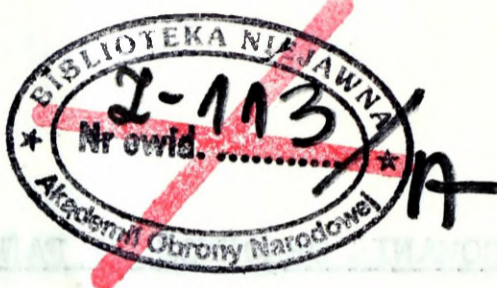
Podczas podwyższania gotowości obronnej i w czasie wojny Prezydent i KOK przejmują niezbędne kompetencje Parlamentu oraz Rady Ministrów.

Dla kierowania obronnością państwa tworzy się na czas wojny system stanowisk kierowania, w tym główne SK obroną kraju dla KOK oraz SK premiera i naczelnego dowódcy.

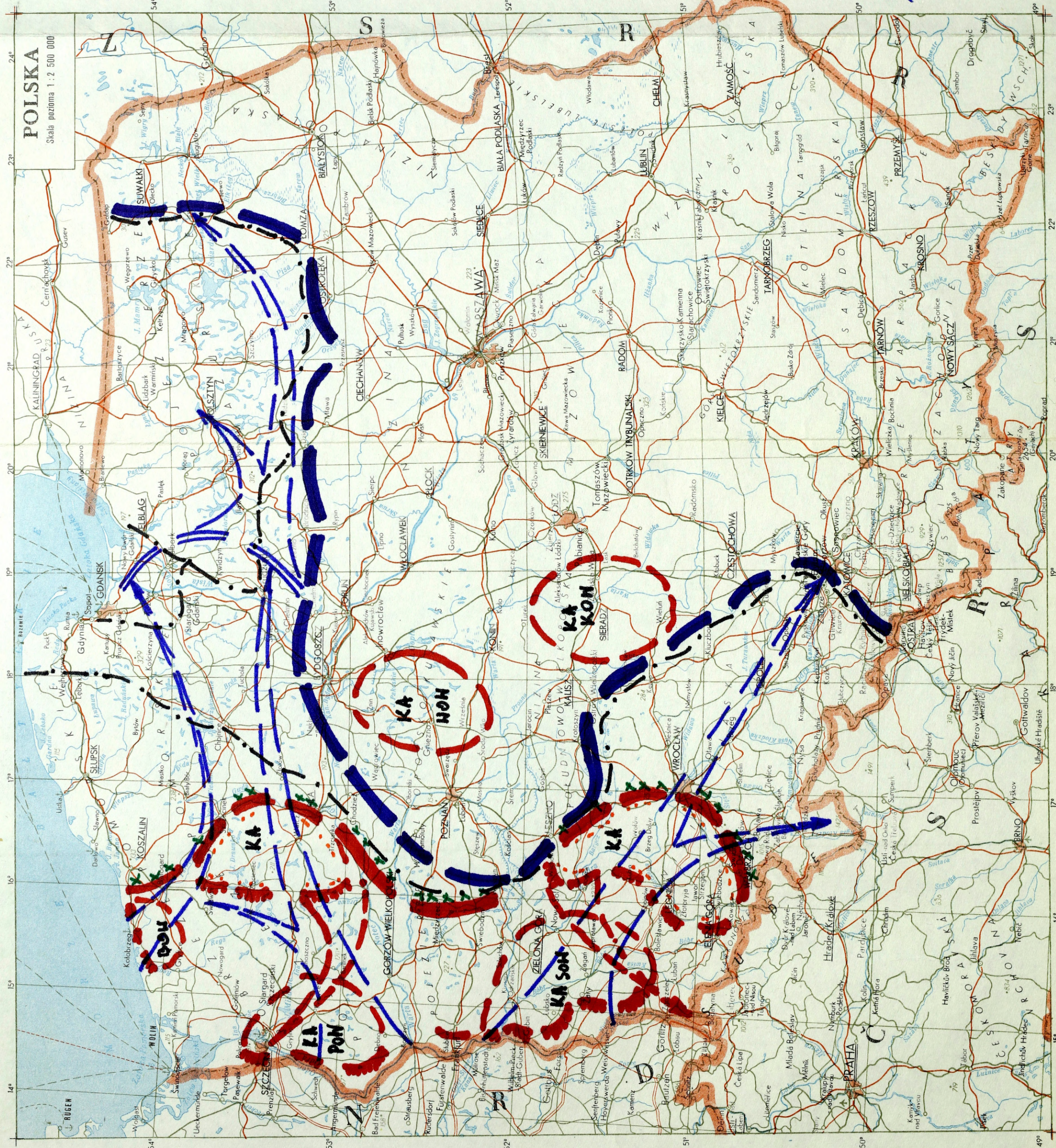
W układzie terytorialnym sprawami obronności województwa kierują wojewodowie.

Wydrukowano w 5 egz.
Wyk. płk R. Wróblewski
Druk: A.G. dnia 7.11.1991
Nr ks. Pf-5/KGW

egz. nr 1 - MON
egz. nr 2 - o/a Wydz. S-O
egz. nr 3-5 Bib. Gł. DZN AON

ZAK. 1. KONCEPCJA STRATEGICZNA W WOJNIE Z NIEMCAMI (ZARYS ZAMIARU)

Legenda:

- - - granica państwa w 1988 r.
 - - - granica obszaru planowanej operacji lądowej
 - - - granice

- - - - - kierunki uderzeń
 - - - - - punkty uderzeń i górnicy

- - - - - kierunek uderzeń operacji wstępnej

- - - - - granice państwa w 1988 r.
 - - - - - granice obszaru planowanej operacji lądowej
 - - - - - granice

- - - - - kierunki uderzeń
 - - - - - punkty uderzeń i górnicy

- - - - - kierunek uderzeń operacji wstępnej

- - - - - granice państwa w 1988 r.
 - - - - - granice obszaru planowanej operacji lądowej
 - - - - - granice

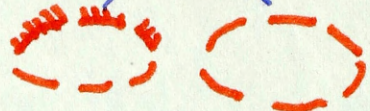
KAU. 2. KONCEPCJA STRATEGICZNA W WOJNIE Z UKRAJINĄ (ZARYS ZAMIARU)

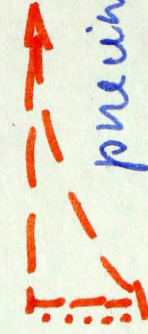
Legende:

- - - granice obszarów traktowanych jako "sporne"
- - - granice obszarów planowanej operacji dywersyjnej
- - - kierunek masowego odwrotu

→ kierunek odwrotu
→ kierunek odwrotu

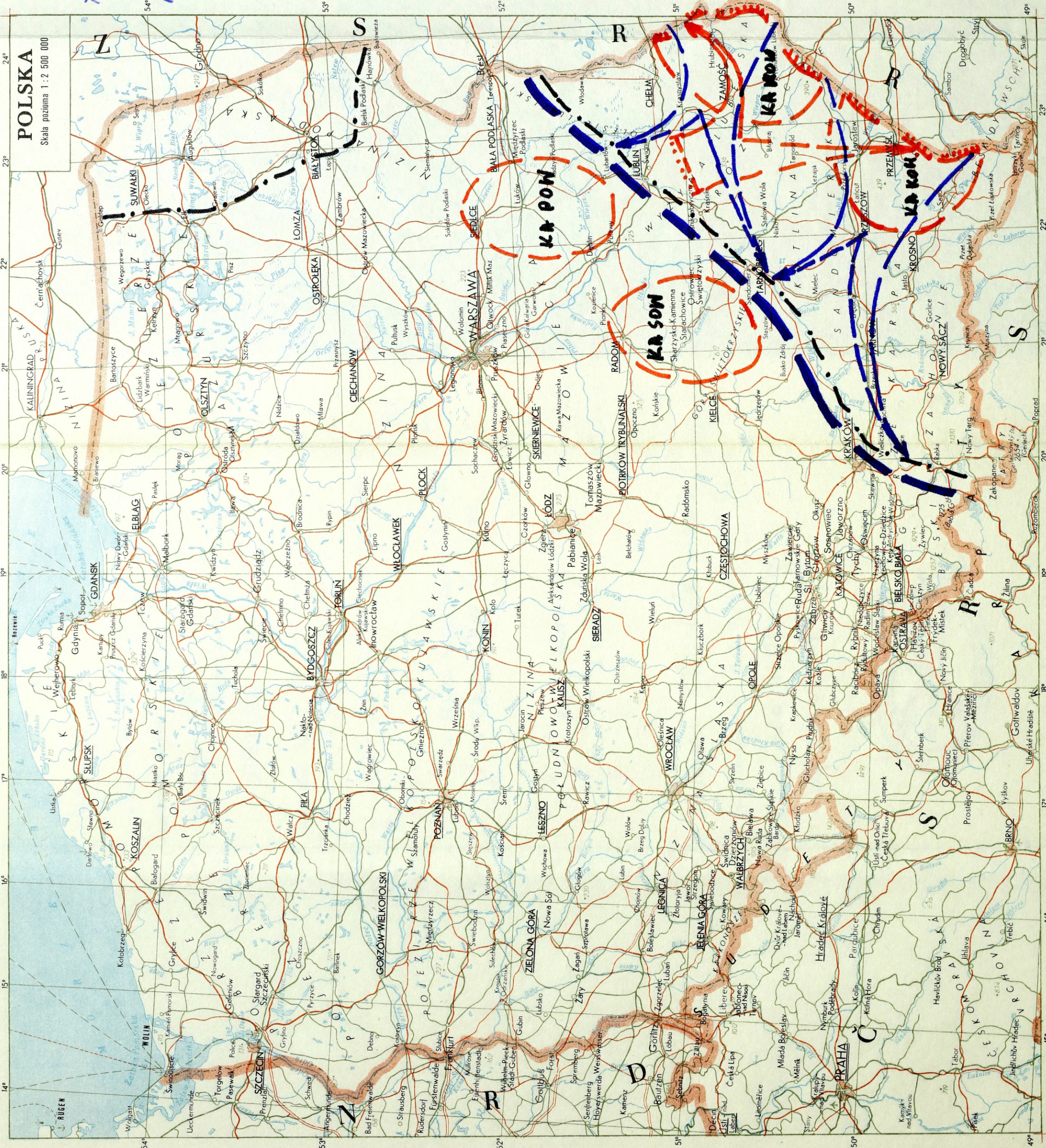

→ przy pomocy i pomocy wysiłku KA do operacji dywersyjnej

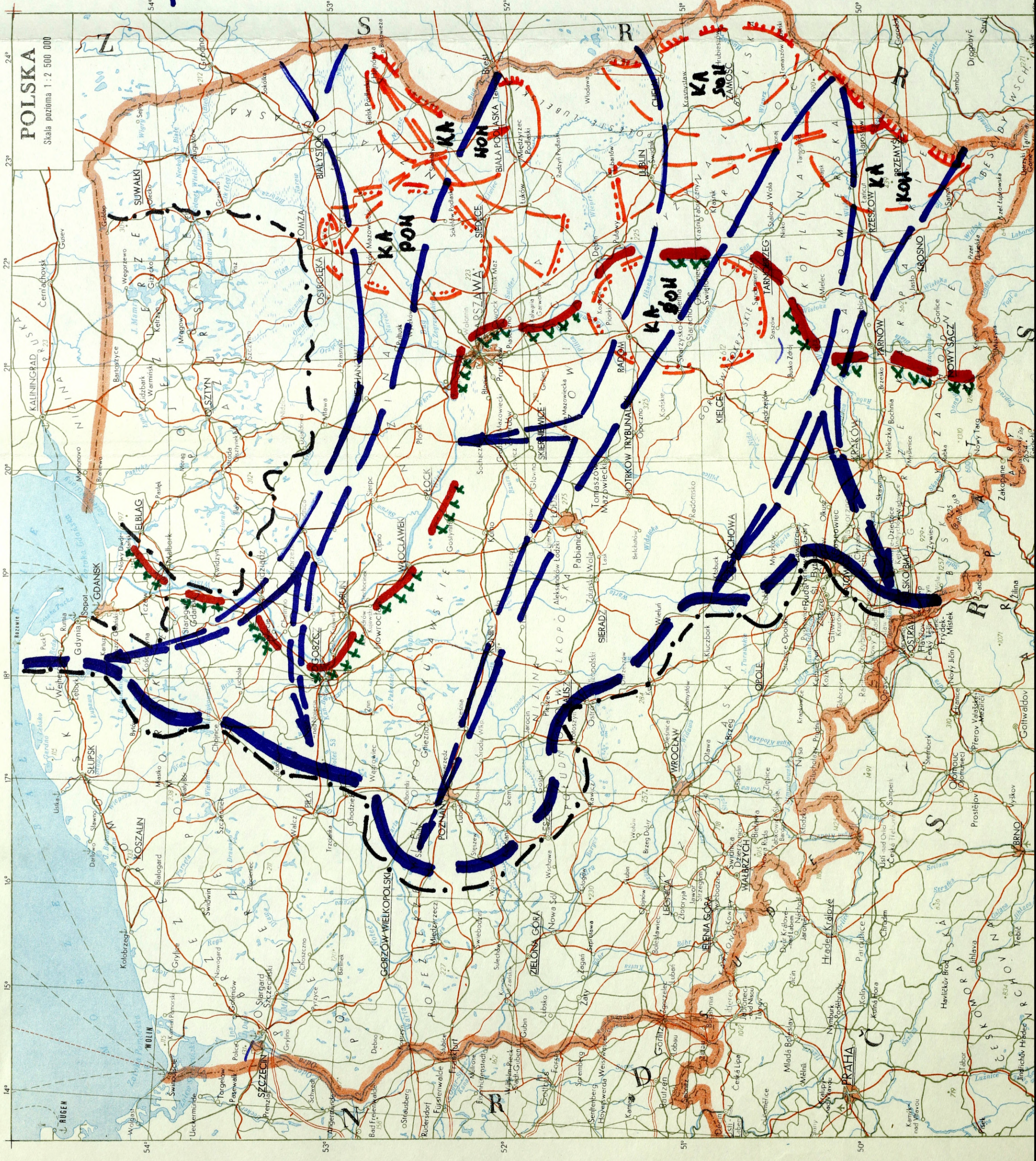

→ kierunek przeciwny

Uwaga: Rozstanie przebiegające R.P. brzożone są siłami OKR. Rozstanie WLOP i MN - w zasadzie opóźnione

ZAD. 3. KONCEPCJA STRATEGICZNA W KONTAKCIE Z NIEMCZAKAMI (ZAKRES ZAMIARU)

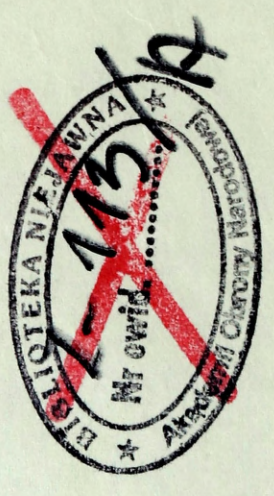

legenda:

- · - · - granice państwa w 1938r.
- - - - obszar planowanej operacji
- - - - - rozszerzenie terytorium
- - - - - linie i punkty podległe
- - - - - w kierunku (strategicznym)

- - - - - kierunki przeciwności
- - - - - - rejon wysiłkowy KA SON i KA PON do dalszej
- - - - - - parę stron KA I i II

Uwaga: Powstałe przewidywania są wstępne. Kalendarz 400 i 1000 - na następnych etapach

ZAK. 4. KONCEPCJA DZIAŁANIA SIŁ ZBROJNYCH RP W LIKwidacji PRZYGRANI CZNEGO KONFLIKTU Z BRONNYEGO INARIANT)

Legenda:

- - - - - granice możliwych przemieszczeń i koncentracji wojsk
- - - - - kierunek i rejon naruszenia obronności
- - - - - promień paistrowej
- () - - - - - działania blokujące jednostek ON, w tym w I kolejności
- - - - - kierunek
- - - - - działania jednostek w szybkim dostrojeniu do centrum podpowrobowe
- - - - - kierunek lub sił w II kolejności

